

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2015 M.
RUGPJŪČIO 27 D. ĮSAKYMO NR. V-1004 „DĖL GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS
IŠKVIETIMŲ ĮVERTINIMO IR GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS BRIGADOS
SIUNTIMO Į IŠKVIETIMO VIETĄ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. liepos 8 d. Nr. V-798
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymą Nr. V-1004 „Dėl Greitosios medicinos pagalbos iškvietimų įvertinimo ir greitosios medicinos pagalbos brigados siuntimo į iškvietimo vietą tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS PASLAUGŲ IŠKVIETIMŲ ĮVERTINIMO IR
GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS BRIGADOS SIUNTIMO Į IŠKVIETIMO VIETĄ
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 10 straipsnio 6 punktu:

1. T v i r t i n u Greitosios medicinos pagalbos paslaugų iškvietimų įvertinimo ir greitosios medicinos pagalbos brigados siuntimo į iškvietimo vietą tvarkos aprašą (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.“

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu
Nr. V-1004

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2019 m. liepos 8 d.
įsakymo Nr. V-798 redakcija)

GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS PASLAUGŲ IŠKVIETIMŲ ĮVERTINIMO IR GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS BRIGADOS SIUNTIMO Į IŠKVIETIMO VIETĄ TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Greitosios medicinos pagalbos paslaugų iškvietimų įvertinimo ir greitosios medicinos pagalbos brigados siuntimo į iškvietimo vietą tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) dispečerio ir Bendrojo pagalbos centro (toliau – BPC) priimamų GMP iškvietimų įvertinimą ir rūšiavimą ir GMP brigados siuntimo į iškvietimo vietą tvarką.

2. Aprašas privalomas asmens sveikatos priežiūros įstaigoms (toliau – ASPI), teikiančioms GMP paslaugas, nepriklausomai nuo šių įstaigų nuosavybės bei teisinės formos ar pavaldumo.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **GMP dispečerinė** – GMP paslaugas teikiančios ASPI struktūrinis padalinys, kuriame priimami, registruojami GMP iškvietimai bei perduodama informacija GMP brigadoms, kitoms skubiosios pagalbos tarnyboms ir civilinės saugos sistemos subjektams.

3.2. **GMP dispečerinės paslaugos** – asmens sveikatos priežiūros paslaugos, apimančios GMP iškvietimų priėmimą, GMP iškvietimų metu gautos informacijos registravimą, įvertinimą ir apibendrinimą, GMP iškvietimų rūšiavimą, informacijos perdavimą GMP brigadoms, kitoms skubiosios pagalbos tarnyboms ir civilinės saugos sistemos subjektams bei informacijos saugojimą.

3.3. **GMP dispečeris** – asmuo, GMP dispečerinėje priimančias GMP iškvietimus, registruojantis, įvertinantis ir apibendrinantis iškvietimų metu gautą informaciją, rūšiuojantis GMP iškvietimus, perduodantis informaciją GMP brigadoms, kitoms skubiosios pagalbos tarnyboms ir civilinės saugos sistemos subjektams.

3.4. **BPC darbuotojas** – BPC darbuotojas administruojantis pagalbos skambučius gautus skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu 112.

3.5. **GMP iškvietimų rūšiavimas** – GMP dispečerio atliekamas GMP iškvietimų skirstymas į reagavimo kategorijas.

3.6. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos bendrojo pagalbos centro įstatyme, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS IŠKVIETIMŲ REGISTRAVIMAS, ĮVERTINIMAS, RŪŠIAVIMAS IR REAGAVIMAS

4. GMP dispečeris, gavęs pagalbos prašymą tiesiogiai iš skambinančio asmens arba BPC darbuotojo pranešimą dėl GMP poreikio, pagal pirminę pranešėjo informaciją turi įvertinti, kuriai reagavimo kategorijai priskirtinas iškvietimas.

5. BPC darbuotojas, gavęs pagalbos prašymą, kai yra reikalinga GMP paslauga, privalo įvertinti įvykio tipą, vadovaudamasis Aprašo 1 priedu.

6. BPC darbuotojas gavęs pagalbos prašymą, kai reikalinga GMP paslauga, visais atvejais, privalo BPC informacinėje sistemoje (toliau – BPC IS) parengti pranešimą apie GMP poreikį ir perduoti informaciją BPC IS bei telefonu į GMP dispečerinę. BPC darbuotojas BPC IS pranešime privalo priskirti įvykį įvykio tipui pagal Aprašo 1 priedą ir jį nurodyti BPC IS pranešime.

7. BPC darbuotojas perduodamas informaciją GMP dispečerinei apie pagalbos prašymą, kai yra reikalinga GMP paslauga, privalo surinkti šią informaciją:

7.1. kompleksinio įvykio atveju:

7.1.1. įvykio vietos adresas (rajonas, gatvė, namo, buto numeris, kelias (jo kilometras), kiti orientyrai);

7.1.2. telefono, iš kurio skambinama pagalbos, numeris;

7.1.3. įvykio trumpas paaiškinimas, pagrindinis nusiskundimas;

7.1.4. papildoma informacija:

7.1.4.1. kiek yra nukentėjusių žmonių;

7.1.4.2. nukentėjusio (-ių) žmogaus (-ių) būklė:

7.1.4.2.1. ar sąmoningas (ar atsimerkia, ar kalba, ar judina galūnes, ar vykdo komandas);

7.1.4.2.2. ar kvėpuoja;

7.1.4.3. ar skambinantis asmuo yra šalia nukentėjusiojo;

7.1.4.4. koks nukentėjusio (-ių) žmogaus (-ių) amžius, jei nežinomas, nurodoma apytikriai;

7.1.4.5. kelintas aukštas (jei pastate), laiptinės durų užrakto kodas.

7.2. GMP įvykio atveju:

7.2.1. įvykio vietos adresas (rajonas, gatvė, namo, buto numeris, kelias (jo kilometras), kiti orientyrai);

7.2.2. telefono, iš kurio skambinama pagalbos, numeris;

7.2.3. įvykio trumpas paaiškinimas, pagrindinis nusiskundimas.

8. BPC darbuotojas, gavęs pagalbos prašymą tik dėl GMP paslaugų ar kai skambinantis asmuo negali aiškiai nusakyti esamos situacijos, tačiau reikalauja GMP ir yra sudėtinga įvertinti GMP paslaugų poreikį, surenka Aprašo 7.2 papunktyje nurodytą informaciją ir nedelsdamas sujungia skambinantį asmenį su GMP dispečeriu.

9. Papildomos informacijos, kuri renkama tęsiant konferencinį telefoninį pokalbį (BPC darbuotojas, GMP dispečeris, skambinantysis), turinys priklauso nuo įvykio pobūdžio. Šią informaciją sudaro skambinančio asmens atsakymai į BPC darbuotojo ir (ar) GMP dispečerio klausimus. Papildomos informacijos, kuri renkama tęsiant telefoninį pokalbį (GMP dispečeris, skambinantysis) turinys priklauso nuo įvykio pobūdžio.

10. BPC darbuotojas gavęs pagalbos prašymą dėl GMP paslaugų, kitomis BPC įdiegtomis ryšio priemonėmis (trumpąja žinute, „tyliuoju skambučiu“ (iš asmens su specialiais poreikiais, turinčio klausos negalią), iškviesta „eCall“, iš mobiliosios aplikacijos „112“) BPC IS parengia pranešimą apie pagalbos poreikį (pradėdamas fraze atitinkamai „SMS 112“, „Tylusis skambutis“, „ecall“, „m112“), vadovaudamasis Aprašo 1 priedu priskiria įvykį įvykio tipui ir perduoda GMP dispečerinei papildomai apie tai ją informuodamas telefonu.

11. Tais atvejais, kai BPC darbuotojui sujungti su GMP dispečerine nepavyksta ilgiau kaip 30 sekundžių, o pagalbos suteikimas įvykio vietoje yra skubus, BPC darbuotojas BPC IS parengia pranešimą apie GMP pagalbos poreikį, vadovaudamasis Aprašo 1 priedu priskiria įvykį įvykio tipui ir perduoda jį GMP dispečerinei papildomai informuodamas ją telefonu.

12. Jei BPC darbuotojo telefoninio pokalbio su skambinančiuoju asmeniu metu ryšys nutrūko ir yra pagrindas manyti, kad prašymas galėtų būti laikomas pagalbos prašymu, kai yra reikalinga GMP paslauga (skambinantysis prašė GMP pagalbos ir ryšys nutrūko nebaigus rinkti reikalingos informacijos ar bandant sujungti konferencijos telefoniniu būdu), BPC darbuotojas privalo perskambinti pagalbos prašiusiam asmeniui ne mažiau kaip tris kartus kol jis atsilieps. Nepavykus prisiskambinti arba neįmanoma atskambinti, nes nežinomas skambinančiojo telefono numeris (pvz.: skambinta iš telefono be SIM kortelės), BPC darbuotojas pagal turimą informaciją BPC IS parengia pranešimą apie GMP poreikį, vadovaudamasis Aprašo 1 priedu priskiria įvykį įvykio tipui ir perduoda jį GMP dispečerinei papildomai informuodamas ją telefonu.

13. Jei BPC darbuotojui skambinantį asmenį konferencijos telefoniniu būdu sujungus su GMP dispečeriu ar skambinančiajam paskambinus tiesiogiai į GMP dispečerinę pokalbio metu ryšys nutrūko, GMP dispečeris privalo nedelsiant perskambinti pagalbos prašiusiam asmeniui ne mažiau kaip tris kartus kol jis atsilieps. Nepavykus prisiskambinti, visais atvejais parengiamas pranešimas apie pagalbos poreikį ir perduodamas arčiausiai įvykio vietos esančiai GMP brigadai.

14. Gavęs informaciją apie padėties įvykio vietoje pasikeitimą ar kitą informaciją, galinčią padėti veiksmingiau suteikti pagalbą, BPC darbuotojas papildo (patikslina) atitinkamą pranešimą apie pagalbos poreikį BPC IS ir perduoda informaciją telefonu GMP dispečeriui.

15. Sutrikus BPC IS, kai BPC negali parengti ir perduoti pranešimų apie pagalbos poreikį, pranešimas apie pagalbos poreikį perduodamas fiksotojo arba mobiliojo ryšio telefonu, konferencinio telefoninio ryšio būdu sujungiant skambinantį asmenį su GMP dispečeriu.

16. Sutrikus telefoniniam ryšiui ir nesant galimybei prisiskambinti pagrindiniais telefono numeriais į GMP dispečerinę, BPC darbuotojas informaciją apie GMP poreikį perduoda GMP rezerviniais telefono numeriais.

17. GMP dispečeris, gavęs pagalbos prašymą tiesiogiai iš skambinančio asmens arba BPC darbuotojo pranešimą dėl GMP paslaugų, pagal pirminę pranešėjo informaciją turi įvertinti, kuriai reagavimo kategorijai priskirtinas iškvietimas vadovaujantis Aprašo 2 priedu.

18. Jei iškvietimų yra daug ir nėra galimybės jų skubiai įvykdyti, GMP brigada siunčiama ten, kur iš kvietimo metu gautos informacijos tikėtina, kad paciento gyvybei gresia pavojus.

19. Jei teritorijoje, kurioje užregistruotas iškvietimas, visos GMP brigados užimtos, o iškvietimas priskiriamas I reagavimo kategorijai, GMP dispečeris, įvertinęs gautą informaciją, perduoda kvietimą kitą teritoriją aptarnaujančiai ir arčiausiai įvykio vietos esančiai GMP brigadai.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. GMP dispečerinė ir BPC pagal savo kompetenciją turi bendradarbiauti ir užtikrinti sąveiką priimdami ir įvertindami pagalbos prašymus, kai yra reikalinga GMP paslauga, perduodami pranešimus apie pagalbos poreikį ir į juos reaguodami.

21. ASPĮ, teikianti GMP dispečerinės paslaugas, turi užtikrinti nuolatinį GMP dispečerinės ryšį su kitomis GMP dispečerinėmis ir BPC teritoriniais skyriais.

ĮVYKIO TIPO KLASIFIKATORIUS

Įvykio tipas	Įvykio tipo paaiškinimas
1. Kompleksinis įvykis	1.1. ekstremalusis įvykis, kurio metu nukentėjo žmonės;
	1.2. įvairių transporto priemonių (automobilių, traukinių, laivų, lėktuvų ir t. t.) avarijos, kurių metu nukentėjo žmonės arba įtariama, kad gali būti nukentėjusių žmonių;
	1.3. gaisras / sprogitimas, per kurį nukentėjo žmonės, arba įtariama, kad gali būti nukentėjusių žmonių (apdegusių, apsinuodijusių dūmais ir kt.);
	1.4. skęstantis arba po vandeniu patekęs žmogus;
	1.5. nelaimė, kurios metu dėl bet kokio kiekio dujų, skysčio ar kitų medžiagų (cheminių, biologinių, radioaktyvių ir kt.) poveikio kyla pavojus gyvybei ar sveikatai;
	1.6. bandymas nusižudyti, agresijos arba smurto atvejai, keliantys pavojų aplinkiniams ar pačiam žmogui;
	1.7. užpultas žmogus (durtiniai, šautiniai, kiauryminiai sužalojimai, seksualinė prievarta) arba yra įtarimų, kad patalpose gali būti bejėgiškos būklės žmogus;
	1.8. GMP personalas negali iš karto prieiti prie nukentėjusio žmogaus teikti pagalbos ir yra reikalinga policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pagalba, pavyzdžiui, ant žmogaus užgriuvus žemėms, statybinėms konstrukcijoms ir pan.;
	1.9. žmogaus nukritimas iš aukščio;
	1.10. skubiosios pagalbos tarnybų pareigūnų, vykstančių į įvykio vietą ar jau esančių įvykio vietoje, prašymas atsiųsti GMP tarnybą arba BPC operatoriui gavus informacijos apie tai, kad įvykio vietoje gali būti nukentėjusių žmonių (kai įvykio vietoje reikalingos kelios skubiosios pagalbos tarnybos).
2. GMP įvykis	Šios lentelės 1 punkte nenurodyti pagalbos prašymai dėl GMP paslaugos, dėl nelaimingo atsitikimo, gyvybei ar sveikatai grėsmingos būklės arba kai sudėtinga įvertinti GMP paslaugų poreikį.

Pastaba. Įvykio tipas nustatomas pagal pirminę pranešėjo informaciją.

GMP IŠKVIETIMŲ TIPAI IR REAGAVIMO KATEGORIJA

Iškvietimo tipas	Reagavimo kategorija	Iškvietimo tipo paaiškinimas
Skubus iškvietimas	I	Kreipiamasi dėl GMP poreikio ir GMP brigada siunčiama iš karto kuo skubiau. Šiai reagavimo kategorijai priskiriami: 1. Nelaimingi atsitikimai: 1.1. ūmūs apsinuodijimai; 1.2. žaibo ir elektros sukelti pakenkimai; 1.3. užspringimas – ūmus kvėpavimo nepakankamumas (sutrikimas), švokščiantis kvėpavimas ar patologinis seilėtekis; 1.4. įvairių lokalizacijų traumos, kai pažeistos magistralinės kraujagyslės ir yra gausus išorinis kraujavimas; 1.5. gyvūno, vabzdžio, roplio įkandimas (esant gyvybei pavojingų požymių); 1.6. ūmi alerginė reakcija (esant gyvybei pavojingų požymių); 1.7. bendras kūno atšalimas su letargijos požymiais (esant mažesnei kaip 35 °C kūno temperatūrai); 1.8. nudegimas (esant daugiau kaip 5 proc. kūno paviršiaus ploto paviršiniam nudegimui ar daugiau kaip 3 proc. gilesniam nudegimui); 1.9. saulės ar šilumos smūgis (esant didesnei kaip 40 °C kūno temperatūrai, mieguistumui, sąmonės sutrikimui, vėmimui); 1.10. ilgalaikio suspaudimo sindromo atvejai; 1.11. įvairios lokalizacijos svetimkūniai (su gyvybei pavojingais požymiais). 2. Gyvybei grėsmingos būklės: 2.1. mirštant; 2.2. esant ūmiam kvėpavimo funkcijos sutrikimui (sustojus kvėpavimui, staiga atsiradus obstrukcijai, dusuliui ir kt.); 2.3. esant ūmiam širdies veiklos sutrikimui (sustojus širdžiai, sutrikus širdies ritmui, ūmiai atsiradus skausmui krūtinėje ir kt.); 2.4. esant ūmiam kraujotakos sutrikimui, staigiam ir pavojingam kraujospūdžio sumažėjimui ar padidėjimui, galvos svaigimui, sutrikus kalbai ar esant kitų centrinės nervų sistemos pažeidimo požymių; 2.5. ūmiai atsiradus kraujagyslių sistemos nepakankamumui (esant šaltai, drėgnai, „marmurinei odai“, staiga atšalus, išbalus galūnėms (-ei); 2.6. staiga sutrikus sąmonei arba jos netekus; 2.7. atsiradus įvairios etiologijos traukuliams; 2.8. tirpstant galūnėms, esant parezei ar paralyžiui; 2.9. esant ūmiam, labai stipriam skausmui dėl įvairių priežasčių; 2.10. esant ūmiam regėjimo sutrikimui; 2.11. esant gausiam išoriniam kraujavimui ar įtarus vidinį

		kraujavimą; 2.12. esant kūno temperatūros pokyčiams: kūno temperatūra mažesnė kaip 35 °C arba didesnė kaip 39,5 °C; 2.13. kviečiant pas vaiką iki 1 metų amžiaus; 2.14. esant nėštumo komplikacijoms; 2.15. prasidėjus gimdymui; 2.16. pakartotinai ir gausiai vemiant ir (ar) profužiškai viduriuojant; 2.17. esant ūmiam psichikos ir elgesio sutrikimui; 2.18. prireikus skubiai pervežti iš namų ar ASPI, teikiančios ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, į ASPI, teikiančias stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kai vežant reikia teikti skubiąją medicinos pagalbą.
Atidedamas iškvietimas	II	GMP brigada gali būti siunčiama per 60 min. nuo iškvietimo užregistravimo: 1. Paūmėjus lėtinėms ligoms, tačiau nesant pavojingų gyvybei požymių (jei registruojant kvietimą pavyksta tai nustatyti). 2. Kai paciento sveikatos būklė nėra pavojinga gyvybei ir kai būtinoji medicinos pagalba nereikalinga, tačiau pacientas arba artimieji kategoriškai reikalauja atvykti.
Peradresuojamas iškvietimas	III	Iškvietimą reikia peradresuoti kitoms institucijoms arba reikia kitų tarnybų pagalbos: 1. Kai išsakomi nusiskundimai, susiję su sveikatos išsaugojimo, ligų profilaktikos, gydymo, slaugos ir kitais sveikatos priežiūros klausimais. Pacientams rekomenduojama kreiptis į šeimos gydytoją arba į ASPI, su kuria šeimos gydytojas yra sudaręs sutartį, priėmimo-skubios pagalbos skyrių (šeimos gydytojo nedarbo metu) arba patariama telefonu, jei to pakanka pacientui. 2. Kai kreipiasi girtaujantys, triukšmą keliantys asmenys, pranešimai / iškvietimai nukreipiami policijai. 3. Gavus iškvietimą iš kitos teritorijos, nei nustatyta sutartyje su teritorine ligonių kasa. Iškvietimas priimamas ir perduodamas GMP paslaugas teikiančiai įstaigai toje teritorijoje, iš kurios gautas iškvietimas, arba arčiausiai įvykio vietos esančiai kitos teritorijos GMP brigadai.
Patariamasis iškvietimas	IV	Pacientas nori tik GMP paslaugas teikiančio dispečerio arba kito sveikatos priežiūros specialisto patarimų telefonu. Šiais atvejais GMP brigada nesiunčiama.